

два види) мають схожу структуру і зоміологію ~ 70%. Вони викликають два різних захворювання, RHD (геморагічне захворювання кролів) і EBHS (синдром коричневої печінки європейських зайців). І те й інше призводить до високої смертності. Ці хвороби спричиняли скорочення популяцій диких кролів / зайців по всій Європі, що серйозно вплинуло на природні екосистеми, де заячі є прийнятливими видами.

Так як ключовим моментом профілактики вірусної геморагічної хвороби кролів є вакцинація, то на ринку засобів ветеринарного призначення представлені вакцини різних виробників, що офіційно затверджені в Україні для профілактики ВГХК в тому числі й RHDV 2 типу [1]. Науковцями доведено, що вакцинація проти класичної RHDV не захищає кролів від вірусу RHDV типу 2.

Нами відпрацьована схема профілактичних щеплень ВГХК та міксоматозу, яку апробували на домашніх кролях у приватних господарствах кролівників Маньківського та Шполянського районів Черкаської області й Білоцерківського району Київської області. Жоден кроль, щеплений за цією схемою, не захворів на ВГХК та міксоматоз.

Така схема щеплень наведена в таблиці 1.

Таблиця 1 – Схема щеплень кролів проти вірусної геморагічної хвороби (I і II типів) та міксоматозу

Вік кролів	Назва захворювання	Назва вакцини та виробник	Доза введення (мл)
4 тижні	ВГХК (II тип)	PESTORIN (II тип) (Чехія)	0,5
	Міксоматоз	MYXOREN (Чехія)	1,0
6 тижнів	ВГХК (I тип)	PESTORIN (I тип) (Чехія)	1,0
10 тижнів	ВГХК (I тип) + міксоматоз	PESTORIN MORMYX (Чехія)	1,0
Кожні 6 місяців (маточне поголів'я)	ВГХК (II тип)	PESTORIN (II тип) (Чехія)	0,5
	ВГХК (I тип) + міксоматоз	PESTORIN MORMYX (Чехія)	1,0

Висновок: Проведені нами дослідження щодо запровадження профілактичних щеплень кролів від ВГХК та міксоматозу показали високу ефективність вакцин Чеського виробництва за дотримання наведеної схеми в умовах виробництва.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Держпродспоживслужба України. URL: www.vet.gov.ua
2. Рютова В.П. Міксоматоз кроликів. Кролиководство и звіроводство. 1991. №1. 28 с.
3. Корнієнко Л.Є., Домбровський О.Б., Пономар С.І., Антіпов А.А. Інфекційні та інвазійні хвороби кролів. Біла Церква, 2003. 228 с.
4. Loliger H.Ch., Matther S., Liess B. Uber das Auftreten einer infectiosen hamorrhagischen Erkrankung bei Hauskaninchen in der Bundesrepublik Deutschland. Tierarztl. Umsch. 1989. 44. P. 22–25.
5. Від комариної напасти. Здоров'я тварин і ліки. 2021. № 4 (232). 16 с.

УДК 639:616.982.17

САВЧЕНІУК М.О., асистент

ДОВГАЛЬ О.В., канд. вет. наук

ДОВГЕНКО В.В., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

m.o.savcheniuk@gmail.com

ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МІСЦЕВИХ ІЗОЛЯТІВ *SRTEPTOCOCCUS SUIS*

На стрептококову інфекцію хворіє значна кількість свиней майже на всіх свинофермах не лише України, а й всього світу, завдаючи тваринникам великих економічних збитків. Були вивчені біологічні властивості

місцевих ізолятів *Streptococcus suis*. В експерименті збудник *Streptococcus suis* було виявлено у зразках печінки (80,0 %), селезінки, головного мозку (60,0 %) і крові (82,5 %) експериментально заражених білих мишей.

Ключові слова: *Streptococcus suis*, стрептококоз, біологічні властивості, антибіотики.

Захворювання свиней на стрептококоз спричиняє значні прямі збитки свиного господарствам і сприяє поширенню в господарствах вірусних інфекцій, таких як РРСС, який рееструють на фермах уражених стрептококозому 80% випадків. В останні роки спостерігається значне зростання поширеності стрептококових інфекцій, та збільшення їх ролі, як ускладнюючого фактору перебігу вірусних та бактеріальних захворювань. Важливим фактором поширення даного захворювання є нераціональне застосування антибіотиків різних груп, що сприяє швидкому набуттю полірезистентності патогенної мікрофлори. Вивчення біологічних властивостей збудників стрептококозів свиней залишається актуальним з наукової та практичної точки зору.

Метою роботи було вивчення біологічних властивостей штамів *Streptococcus suis*, виділених на території України.

Матеріали та методи досліджень. В роботі були використані штами *Streptococcus suis*, які зберігаються та підтримуються в музеї Інституту ветеринарної медицини НААН та були виділені із патологічного і біологічного матеріалів від свиней в господарствах на території України (Табл. 1).

Таблиця 1 – Штами *S. suis*, використані в досліджах

№ п/п	Вид збудника та назва штаму	Серотип	Із якого патологічного матеріалу виділений збудник
1	<i>S. suis</i> NCTC 10234	2	Тестова культура
2	штам 3/2	2	Головний мозок
3	штам 16/2	2	Синовіальна рідина
4	штам 10	2	Головний мозок
5	штам 21	2	Легені
8	штам 19	2	Кров
9	штам 14	2	Середостінні лімфатичні вузли
10	штам 31	2	Синовіальна рідина
11	штам 05	2	Легені

Тестову культуру *Streptococcus suis* NCTC 10234 використовували в якості позитивного контролю. Виділення та видову ідентифікацію одержаних ізолятів стрептококів проводили за бактеріоскопічними, культуральними, біохімічними і біологічними властивостями.

Для моделювання середовищ готували окремі варіанти рідкого МПБХ із додаванням стерильної дефібрированої крові овець в кількості 10%, сухої плазми крові – 10% (БіоФарма), а також стерильної сироватки крові овець – 10%. Культивування в рідких середовищах проводили за температури $35,5 \pm 0,5^\circ\text{C}$ протягом 24-36 годин і на твердих – протягом 48-72 годин.

В експерименті були використані білі миші в умовах віварію Інституту ветеринарної медицини НААН з дотриманням правил біоетики.

Дослідження морфологічних та культуральних властивостей проводили із використанням загальноприйнятих бактеріологічних методів.

Результати досліджень:

За результатами патологоанатомічних досліджень за розтину загиблих тварин суттєвих патологічних уражень тканин і відмінностей між інокульованими штамми не виявлено.

Подальші дослідження будуть спрямовані на удосконалення засобів діагностики та специфічної профілактики стрептококозу свиней в Україні.

Таблиця 2 – Особливості локалізації *Streptococcus suis* у тканинах органів лабораторних білих мишей, заражених вірулентними штамми збудника, n=10

Група та штам	КУО/см ³	Виділення культури збудника з патологічного матеріалу
---------------	---------------------	---

<i>Streptococcus suis</i>	в 0,2 см ³ суспензії	легенів	печінки	селезінки	головного мозку	зразків крові
Гр. № 1; штам «3/2»	1×10 ⁶	1/10	8/10	5/10	5/10	8/10
Гр. № 2; штам 10	1×10 ⁶	2/10	7/10	6/10	6/10	10/10
Гр. № 3; штам 21	1×10 ⁶	1/10	9/10	5/10	7/10	7/10
Гр. № 4; штам 19	1×10 ⁶	3/10	8/10	8/10	6/10	8/10
Гр. № 5; контрольна група тварин	-	-	-	-	-	-
% виділених до усіх	-	17,5	80	60	60	82,5

Висновки:

Аналіз результатів досліджень щодо локалізації збудника *Streptococcus suis* в тканинах організму показав, що високий її рівень виявлено у зразках печінки (80,0 %), селезінки і головного мозку (по 60,0 %). Із зразків крові збудник виділено у 82,5 % випадків серед всіх зразків. Найменша частота виділення *Streptococcus suis* спостерігалася за дослідження зразків легень – до 17,5 % випадків серед усіх заражених білих мишей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Clifton-Hadley F.A., Alexander T.J.L., Upton I., Duffus W.P.H. Further studies on the subclinical carrier state of *Streptococcus suis* type 2 in pigs. Vet Rec., 1984. 114. P. 513–518.
2. Characteristics of different *Streptococcus suis* ecovars and description of a simplified identification method/L.A. Devriese et al. Veterinary Microbiol., 1991. 26. P. 141–150.
3. Higgins R., Gottschalk M. An update on *Streptococcus suis* identification. J. Vet. Diagn. Invest. 1990. 2. P. 249–252.
4. Perfilde resistência a antimicrobianos de *Streptococcus suis* tipo 2 isolados a partir de tonsilas de suínos de abate /Alais Maria Dall Agnol et al. Acta Scientiae Veterinariae. 2014. № 42. P. 1–6.
5. Antimicrobial susceptibility of *Actinobacillus pleuropneumoniae*, *Pasteurella multocida*, *Streptococcus suis*, and *Bordetella bronchiseptica* isolated from pigs in the United States and Canada, 2011 to 2015 /T. Michael et al. Journal of Swine Health and Production – May and June. 2017. № 25. P. 106–120.

УДК 619:616.995.132.5:636.8

СОЛОВЙОВА Л.М., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ ТА КЛІНІЧНИЙ ПРОЯВ ЗА ЦЕСТОДОЗІВ СОБАК

Представлено аналіз поширення інвазійних хвороб у собак. Вивчено клінічний стан, а саме: показники температури тіла, частоти пульсу і дихання клінічно здорових та інвазованих дилідіями цуценят. Виявили пригнічення, схуднення, анемічність слизових, розлад травлення, болочість черевної стінки і сухий кашель.

Ключові слова: дилідіоз собак, клінічний стан, частота пульсу, анемічність слизових, розлад травлення.

Для того, щоб організувати успішну боротьбу з гельмінтозами і не допустити зараження людини й тварин, потрібно знати і вміти застосовувати методи лабораторних досліджень на збудники захворювань. Встановлення точного діагнозу на гельмінтоз є початком ланцюга оздоровчих заходів. Так, для виявлення яєць гельмінтів у фекаліях користуються різними флотаційними методами [1, 2].